

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*, s. 480.
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g01-shoot-d1e138972/facsimile.pdf> (tilgået 02. juli 2024)

Anvendt udgave: *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

dele unge constitutionelle Dage. Statsforholdningen har hos os ingenlunde været saaledes ordnet, at jo lfe gjennemgribende Reform heri først og fremmest behøvedes, og den er vistnok derfor et af de Punktter, hvori man allerførst uden alt for megen Betænktheds bør lagge Haand paa. Bortset og give Folket et trykende Vidnesbyrd om, at ogsaa den forfatning, hvori det selv deltog, er til Befordring af Folkets Vel. Saaledes Vidnesbyrdet bør gived uden angvseligt at se hen til andre Hensyn, som kunne forøve, og jeg mener derfor, at Forsamlingen ikke bør af seadanne Hensyn at saa vigtigst Punkt fra sin omhyggelige Overveelse.

Chr. Christen: Naar den høilovte Finansminister har givet Haand om, at den sidste Daarsskæde til vil blive fæstet i Bero, saa finder jeg mig dog ikke aldeles tilfredsstillt ved dette Gaab, thi det synes lfe deraf at fremgaae, at Dybesiden af denne Skæde vil blive fremmet med den Kraft og Hurtighed, hvormed de i den Anledning udgaaende Placater ville, at det skulde ske. Jeg tillader mig saaledes at hentyde nogle Bemærkninger til den ærede Comitees Betænkning. Naar det om dette Punkt hedder i Comiteebetaenkningen, at det lfe et mindre ønskeligt, at Revideret i Udvald lfe kommer til at lide herre Hæder end de øvrige af Finansministeren nævnte Arbejder, saa troer jeg at kunne utvilsomt, at Daarens anstændige Dybeside maa fortræffelig fremme de andre offentlige Arbejder, og jeg troer, at det vil virke udflyende i Folket, om man vilde sætte denne Revideret i Udvald i Bero, eller endog saa blot udføre Arbejdet med mindre Kraft, og dette maa jeg finde saa meget mindre ønskeligt, som der i denne Anledning er udgaaet de nødvendige Placater; og jeg hinner saaledes lfe rettere, end at enten maatte Begyningen udføres den engang tagne Bestemmelse, eller ogsaa maatte Placaterne tagges tilbage. Naar Comiteen oveni har anført, at det kunde være betænkeligt at opsætte det offentlige Arbejde af Hensyn til Arbejdslosheden, saa skal jeg tillade mig ved dette Udtryk at gjere den Bemærkning, at jeg er mere bange for, at Hvervirkningen skulde komme til at mangle de nødvendige Hænder, end at Arbejdslosheden lfe skulde blive tilsvulget. Forsvarer den høilovte Finansminister har givet Haand om at lette Udførelsen for Udvald Revideret, og om, at man muligens kunde nødslette Udførelsen ved Statens Administrationsomkostninger, saa maa jeg vide den høilovte Minister Tak derfor.

Det har forundret mig at høre det Dulle utvilsomt i Forsamlingen, at det skulde utvilsomt af Comiteen, at det er Folkets Dulle, at Krigen saavel til Landt som til Vandt skulde føres med Folkets hele Kraft. Maa jeg man det forment at utvilsomt dette Dulle, saa maa der ligge en Grund, hvorfor dette skulde ske, hvilket jeg bemærker her at være tilføjet. Forsamlingen har vistnok den Tillid til Regjeringen, at den vil handle i dette Tilfælde saaledes, som det er Landet bedst tjenligt, og derfor kan jeg lfe hente hør, at et slikt Dulle skulde indlyde i Finansministerens Betænkning.

Grundtvig: Vel er jeg ingen Pengemand og heller lfe nogen Regningsmand, men jeg ved dog vel, hvad Pengen hæder sig i denne Verden, og jeg kan naturligvis gjere den Regning, at 11 Millioner ere store Pengen for et saa lidet Folk som det danske, og Hændt min Stemme gjælder, saa at sigt, det Dulle, herfor til eller fra, saa gav jeg dog bedemt lfe min Stemme til et Luan af enten 7 eller 11 Millioner paa en Tid, da Danmark vedvarende stillet i en langt dybere Øjeblik allerede, end det sig kunde — jeg gav et min Stemme dertil, siger jeg, dersom jeg lfe saae for mine Dine, at Landt og Folk var indvillet i en Krig, der fravæde Udførelsen, som lfe kunde udvædes af de fornødvendige Indtægter. Men det er naturligt, at jeg under en saadan Krig, der lfe, saaledes som man kunde antage daude af den ærede Finansministeres Ord og efter Udtrykkene i Comiteens Betænkning, er noget Øventst, der lfe, saaledes som disse Ord kunde stikke til at tænke, er noget Udlyst, som truer i det Tilfælde, men noget, som virkelig er uafvendt, en Krig, hvori Landt og Folkets Tilværelse staaer paa Spil; naar det er saa, men ogsaa nødvendigt lfe kan derfor, maa jeg hente aldeles overens med vore Røstingens Øjens, at under disse Omstændigheder maa Regjeringen lfe blot nødvendigt til at anskaffe de nødvendige Midler, men ogsaa i Hensende til Røstingens og Røstingens have saa fide Hænder,

som behøves, for at dens Velkommen, dens store Velkommen, kan være baade rolig og kraftig og levende. Vistnok kunde jeg ønske, ja maatte jeg ønske paa Folkets Vegne, at have langt bedre Borgen end den, man har for Røstingens af de 11 Millioner til Rigets Forsvar med af den Kraft, som Riget kan yde, og ligesledes vil jeg ingenlunde ved denne Krig lfe fornødt mit afsjættede Hab til den Gemindelighedsfuldhed i de offentlige Anliggender, som synes at være gaaet i Kro med Bøddet fra det forrige Ministerium. Men lfe behøver midler, da Røstingens er forhaanden, og da ethvert Ministerium, der i nærværende Tid skal kunne være faren og Trangen væren, maa have baade Midler og Hjelpe til at anskaffe og anvende disse, saa hinner jeg i det, som er Hovedsagen, aldeles overens med vore Røstinger. Men derimod kan jeg lfe ønske end paa det Behov lfe hente indtødt deres Forslag, som vilde, at Forsamlingen til G. Majstat skulde indgaae med Dulle om, at han trydelig vilde, selv for dette Kar, netjante, hvad det er anført som hans Tilværelse; thi om der utrivi var nogen anden Grund for mig, saa vilde det dog see ud for mine Dine som en lidet Guldskind ved Siden af en stor Røsting. Men desuden er jeg overbevist om, at Alt, hvad man taler om og forbereder, hvormed Pengen kan lagges fra en Huit Gaand i en anden, og hvormed altian ingen Øyver litted for Folket, eller Gaand lised for en gavnlig Velkommen, dette er virkelig lfe Regnet, der er værd at nævne. Kun dette har jeg at sigt, men jeg tør vel ved denne Krig lfe spørge den høilovte Formand, om jeg har hørt ret, da han ser lidt siden forekom mig at have betydet en anden æret Røstingmand, at det lfe maatte nævnes her i Salen, hvad der lfe forrige Døvedag, da mit Andragende om Krigen forstættelse opstilled. Det er lfe, fordi jeg vil tale derom. Naar jeg har spillet mine Ord derom, saa har jeg spillet nok, hændt jeg kalder det ei saa; men jeg ønske kun at vide, om det fulgte af Røstingens Hensyn, at noget Saaant ei kunde nævnes, thi at der skulde være en Undtagelse med mig eller med mit Andragende, kan jeg ei antage.

Formanden: Jeg skal i Anledning af denne Dybeside tillade mig at bemærke, at den omtalte Sag allerede havde været nævnt af et æret Røsting, og da han anden Gang nævnte den, saa forekom det mig, at man derved let kunde komme til at gaae ind paa Sagen, og jeg troede at burde advare derimod; thi det er en Regel, der gjælder overalt, at naar en Sag er afgjort, saa er den afgjort.

Grundtvig: Ja nævnt, men lfe omtalt.

Formanden: Den ærede Læser havde ingen Anledning til atter at nævne Sagen, naar han lfe vilde gaae ind paa den, og det var kun under denne Forudsætning, at jeg gjorde hin Bemærkning.

Winther: Jeg vil blot tillade mig at tale et Øieblik, for at imødegaae et Par Bemærkninger af den høilovte Finansminister. Jeg herte set, at han sagde, at en Røstingmand havde stillet Regnet, og efter det, han sagde, kan jeg lfe ønske end tror, at det var mig, han sigtede til. Han saffede for en Betænkning, men da det lfe har været min Hgt at belære en saa udmærket Stats- og Finansmand som han, saa maa jeg hente ham behøvet sin Tak, hvilket jeg hverken har gjort Regning paa og heller lfe drøder mig om. Dernast har han sagt om mig, at jeg har sagt om ham, at han forlangte for megen Tillid og personlig Tillid af Forsamlingen. Han har rimeligvis hørt seil, thi jeg har blot sagt, at han forlangte Tillid, og dette haarer utvilsomt i Forslaget, og det er altsaa Sandhed. Dette skal jeg tillade mig at hentyde til hans nærmere Overveelse.

Finansministeren: Jeg troer lfe, at det vil være fornødent for mig, nærmere at imødegaae disse Bemærkninger.

Flere Stemmer: Nei! nei!

S. V. Hansen: Det er kun et Par Bemærkninger, jeg skal tillade mig at fremsætte i Anledning af det, den ærede Røstingmand fra Viborg (Vegendahl) har anført med Hensyn til Bankens Hændt det hele Spørgsmaal om Bankens vel nærmest lfe hører herhen; men siden det allerede er berørt, saa skal jeg dog lfe undlade at svare derpaa. For det første maa jeg med Hensyn til Bankforvaltningen og de Rettigheder, som Bankens har erhvervet, tillade mig den almindelige Bemærkning, at det overhovedet nærmest maa være i Statens Interesse, at Bankens Dettol betragtes som aldeles uretfælt, og at der lfe kan gjøres noget Brud paa samme. Nu er det,